

KULLEĠĠ SAN NIKOLA
L-EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA
Frar 2017

Ir-Raba' Sena

IL-MALTI
(Il-Fehim mis-Smigh)

Il-Ħin: 30 minuta

Il-Karta tal-Għalliema
Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh

1. Qassam il-karti bil-mistoqsijiet u itlob lit-tfal jiktbu isimhom, kunjomhom u l-klassi.
2. Wara, aqra l-iskript kollu bil-mod u b'lehen ċar kemm tista'.
3. L-iskript **aqrah darbtejn**, kwarta kull darba.

Tfal, tistgħu tibdew taqraw il-mistoqsijiet f'qalbkom. Għandkom 5 minuti. Tiktbu xejn.

(Wara 5 minuti)

Issa se naqralkom l-istorja “Iż-żewġ sajjieda”. Isimgħu sew għax wara tridu twiegħbu l-mistoqsijiet. Is-silta u l-mistoqsijiet se naqrahom lkom darba, nagħtikom iċ-ċans twiegħbu, u wara nerga’ naqralkom is-silta u l-mistoqsijiet għat-tieni darba.

Waqt li qed naqra s-silta tistgħu tibdew twiegħbu l-mistoqsijiet. Fl-istess ħin, iżda, ibqgħu attenti għal dak li qegħdin tisimgħu.

Se nibda.

Kien hemm żewġ sajjieda li kienu joħorġu jistadu fuq id-dgħajsa tagħhom ftit ‘il barra mill-bajja tar-raħal fejn kienu joqogħdu. Wieħed kien jismu Pedro u l-ieħor kien jismu Damon. Pedro kien bniedem qalbu tajba u ġeneruż imma Damon kien għajjur u jsibha bi tqila biex jgħin lil min ikun fil-bżonn.

Pedro kien dejjem jaqbad ħafna ħut filwaqt li Damon rari kienet tiġih tajba. Huma u ġejjin lura lejn ix-xatt, iż-żewġ sajjieda kienu jiltaqgħu u meta Pedro kien jinduna li sieħbu ma kienx qabad ħut, kien jagħtih xi ftit minn tiegħu biex meta jmorru d-dar, it-tnejn ikollhom xi jbigħu lil dawk li jkunu qegħdin jistennew fuq ix-xatt biex jixtru ħuta friska.

Darba waħda għamlet maltempata kbira u d-dgħajsa ta’ Pedro nqatgħet mill-irbit u tfarrket mal-blat. Meta l-maltemp għadda, Damon hejja kollox biex joħroġ jistad imma Pedro ma setax għax ma kellux flus biex jixtri dgħajsa oħra.

Pedro għamel ftit tal-kuraġġ u talbu biex imur jistad miegħu. Imma Damon ma riedx u wiegħbu, “U issa ma tarax Pedro! Stenna sakemm tkun tista’ tixtri dgħajsa oħra.” U jidhak b’sieħbu, beda jaqdef b’kemm kellu saħħa lejn il-post fejn is-soltu kien imur jistad.

Ix-xemx kienet taħraq u Damon beda jhossu ma jiflaħx.

Kien għoddu dalam meta Damon iddeċieda li jitlaq lura lejn ix-xatt. “Tgħidli qalbi għandi d-deni!” beda jinkwieta Damon. Ma felaħx jaqdef lejn ix-xatt u d-dgħajsa bdiet iddur dawra tond minflok ma qabdet id-direzzjoni lejn ix-xatt.

Damon beda jibza'. Saħħtu bdiet tonqos u fl-aħħar, stordut, telaq l-imqadef u ntefa' minn tulu fil-qiegħ tad-dgħajsa. "Kieku ħennejt għal Pedro u ħallejtu jiġi miegħi, kieku kien jaqdef hu u bħalissa ġa qiegħed id-dar! Ara xi ġrali għax kont għajjur u qalbi iebsa!"

Meta kien dalam sew u Pedro ntebaħ li Damon ma kienx reġa' lura, flimkien ma' sajjied ieħor, ħareġ ifittxu u ma damx wisq ma sabu, mitluf minn sensih. Pedro u s-sajjied l-ieħor rabtu d-dgħajsa ta' Damon u ġibduha lejn l-art.

Addattata minn *Iż-Żewġ Sajjieda*, storja ta' Charles Casha
* * *

Issa li smajtu din is-silta, se naqralkom il-mistoqsijiet. Waqt li qed naqralkom il-mistoqsijiet tistgħu tkomplu taħdmu t-twegibiet.

Mela, issa se naqralkom Taħriġ A.

Immarka t-twegiba t-tajba billi tagħmel dan is-sinjal (✓) fil-kaxxa.

Numru wieħed: Pedro u Damon kienu żewġ

- a) għalliema.
- b) tobba.
- ċ) sajjieda.
- d) infermiera.

Numru tnejn: Pedro

- a) kien għajjur.
- b) kien bniedem qalbu tajba u ġeneruż.
- ċ) rari kienet tiġih tajba.
- d) kien isibha bi tqila biex jgħin.

Numru tlieta: Meta għamlet maltempata, id-dgħajsa ta' Pedro

- a) tfarrket mal-blat.
- b) ma ġralha xejn.
- ċ) ntilfet fil-baħar.
- d) ħadha Damon id-dar tiegħu.

Numru erbgħa: Wara l-maltempata Pedro

- a) xtara dgħajsa minnufih.
- b) mar jistad bħas-soltu.
- ċ) mar jixtri l-ħut.
- d) talab lil Damon biex imur jistad miegħu.

Numru *ħamsa*: Damon

- a) għen lil Pedro minnufih.
- b) beda jidħak b'Pedro.
- ċ) xtara dgħajsa sabiħa lil Pedro.
- d) qal lis-sajjieda l-oħra biex jgħinu lil Pedro.

Numru *sitta*: Meta Damon kien qed jistad

- a) beda jieħu ħafna gost.
- b) xtaq li jibqa' ġurnata fuq il-baħar.
- ċ) beda jħossu ma jiflaħx.
- d) qabdu ħafna ġuħ.

Numru *sebgħa*: Damon iddeċieda li jitlaq lura lejn ix-xatt

- a) filgħodu kmieni.
- b) f'nofsinhar.
- ċ) waranofsinhar.
- d) filgħaxija.

Numru *tmienja*: Meta Damon kien sejjer lura lejn id-dar, id-dgħajsa

- a) bdiet iddur dawra tond.
- b) qabdet id-direzzjoni lejn ix-xatt.
- ċ) ma kellhiex qluġħ.
- d) tkissret mal-blat.

Numru *disgħa*: L-espressjoni **qalbi iebsa** tfisser li:

- a) nkun ġeneruż.
- b) ngħin lil min hu fil-bżonn.
- ċ) ma naħsibx f'ħaddieħor.
- d) ngħid fuq in-nies.

Numru *għaxra*: Pedro sab lil Damon mitluf minn sensih. **Mitluf minn sensih** tfisser li Damon

- a) intilef fil-baħar.
- b) ma kienx jaf x'inhu jigri.
- ċ) dar dawra bid-dgħajsa.
- d) beda jidħak ħafna.

Issa se ngħaddu għal Taħriġ B.

Aqra s-sentenzi u mmarka (✓) taħt VERU jew FALZ.

In-numru wieħed: Pedro kien jaqbad ħafna ħut. ***Veru jew falz?***

In-numru tnejn: Damon kellu qalbu tajba u Pedro kien għajjur. ***Veru jew falz?***

In-numru tlieta: Damon beda jinkwieta li kellu d-deni. ***Veru jew falz?***

In-numru erbgħa: Damon iddispjaċih li kien qalbu iebes ma' Pedro. ***Veru jew falz?***

In-numru ħamsa: Pedro mar waħdu jfittex lil Damon. ***Veru jew falz?***

Issa se ngħaddu għall-aħħar taħriġ, it-Taħriġ Ċ.

Imla l-vojt b'kelma waħda skont is-sens tas-silta.

1. Meta kienu jmorru lura lejn _____, Pedro kien jagħti ftit ħut lil sieħbu biex ikun jista' jbigħu.

2. Id-dgħajsa bdiet iddur dawra _____ minflok qabdet _____ lejn ix-xatt.

3. Meta Pedro _____ li Damon ma kienx reġa' lura, hareġ ifittxu ma' _____ ieħor.

Issa se nerġa' naqralkom is-silta u wara l-mistoqsijiet. Tistgħu tiċċekkjaw it-twegibiet tagħkom u timlew fejn ħallejtu vojt.

* * *

Wara li taqra s-silta u l-mistoqsijiet għat-tieni darba, agħti ftit minuti lit-tfal biex tara li jkunu lesti. Fl-aħħar tista' tgħid:

Grazzi! L-eżami tas-smiġħ spiċċa.